

PEC 1: Conceptes econòmics bàsics

- A) Llegeix dels apunts : “Manual per ser un bon ministre d’economia”:
- Tema 1: Conceptes econòmics bàsics.
 - Tema 2: Especialització, intercanvi i diner.
- B) Treballa els casos 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 associats als Temes 1 i 2.
- C) Llegeix del document “Lectures d’economia. PEC1” els articles:
- SEPE vs. EPA (art.1).
 - Hay vida más allá de la jornada completa (art. 2).
 - Por qué crece la población Activa (Carmen Alcaide) (art.3).
 - La importancia de los ERTES como instrumento amortiguador de la crisis (art.4).
 - Todo lo que siempre quiso saber sobre el IPC y nunca se atrevió a preguntar (art.5).
 - ¿Cuál es la inflación ideal? (art.6).
 - El dólar en Argentina: 6 tipos de cambio para detener la sangría. (art.9)
 - ¿Nos engañan los políticos cuando nos dan datos sobre la inflación? (art.10).
 - Ventajas y costes de dolarizar una economía (art.12)
 - La inflación en la zona Euro supera por primera vez el 9% (art.13)
 - La locura de las criptomonedas (art.14)
 - El Salvador se convierte en el primer país del mundo en adoptar el *bitcoin* como moneda legal (art.15)
 - ¿Algo a cambio de nada? La renta básica universal (art.16).

PROVA D'ESTUDI CONTINUAT 1 (PEC1)

EL LABERINT ECONÒMIC DE L'ARGENTINA I EL NOU MESSIES

L'Argentina, amb uns 46 milions d'habitants, és un dels 30 països amb més producció de bens i serveis, PIB (PPP), del món. El seu Deute Públic és, aproximadament, d'uns 400.000 milions de dòlars, un 86% del PIB; el que suposa uns 7.265 € euros per habitant.

Per donar alguna referencia, dir que Espanya, amb uns 48 milions d'habitants, es situa entre els 20 països amb més producció de bens i serveis, PIB (PPP), del món. El seu Deute Públic és, aproximadament, d'uns 1,7 bilions de dòlars, un 113% del PIB; que suposa uns 32.000 € euros per habitant .

En els últims 20 anys, llevat de l'excepció del període Macri (2015-2019), Argentina ha estat governada pel Kirchnerisme (una corrent de pensament peronista-

esquerrana). Però al desembre del 2023 es va produir un gir radical en el govern d'Argentina, amb la victòria, a les eleccions presidencials, de Javier Milei; un polític neolliberal, fervent defensor del lliure mercat.

Breu història recent de la República d'Argentina

EL [model neoliberal desenvolupat pel President Carlos Menem \(1989-1999\)](#), per fer front a hiperinflacions superiors al 2000% (1989: 3.079%, 1990: 2314%), es va centrar en l'aplicació del ["Consens de Washington"](#), que va consistir en polítiques neo-liberals, amb una apertura econòmica radical, eliminant moltes barreres al comerç internacional i liberalitzant l'economia; en una desregulació de sectors econòmics (electricitat, gas, telefonia, ferrocarrils, transport aeri,...); en una privatització d'empreses estatals; en una política d'estabilitat monetària a través del compromís de mantenir la convertibilitat en una paritat fixe: 1 pes argentí = 1 dòlar; reformes laborals afavorint la contractació i l'acomiadament de treballadors; en fomentar la inversió estrangera, etc. – va col·lapsar, a principis del segle XXI, amb la crisi del [corralito](#) de 2001-2002, que va provocar que Argentina experimentés índexs rècord de pobresa, i amb els estalvis dels argentins atrapats als bancs. Davant de l'esclat social produït pel *corralito*, el President Fernando de la Rúa va dimitir. A continuació, Argentina va [tenir cinc presidents en poc més d'una setmana](#), fins que el peronista Eduardo Duhalde va prendre les regnes. Aquest va a devaluar la moneda (la va baixar a un 40%, 1 peso = 0,4\$), va ajustar l'economia i va repartir diners entre els més afectats.

Les eleccions presidencials de 2003 les va guanyar Néstor Kirchner, governador de la llunyana província patagònica de Santa Cruz. Aquest, en poc temps, es va allunyar de Duhalde i va construir un poder propi que va portar al fragmentat peronisme a alinear-se darrere d'ell.

L'èxit del Kirchnerisme

Kirchner va portar la bonança econòmica: Una moneda devaluada i molt competitiva, va coincidir amb un augment mundial de la demanda i del preu dels aliments; i Argentina, un dels grans productors mundials de cereals, va poder augmentar, significativament, les seves exportacions, cosa que va provocar que entressin moltes divises i que l'economia argentina creixés per sobre del 8%, entre els anys 2005 i 2007, i amb una taxa d'inflació per sota de dos dígit. Amb l'impuls als judicis per crims de lesa humanitat, Kirchner es va convertir també en el referent de les organitzacions de drets humans. Molts joves educats en el neoliberalisme dels anys noranta van veure en la versió progressista del peronisme una raó per entrar en la política.

Amb el vent a favor, Kirchner va donar ajuts estatals als més desfavorits —la pobresa va passar del 50% al 30%—, va potenciar el consum intern i va aixecar una altra bandera, la del desendeutament. El gener de 2006, i gràcies a les divises aconseguides, el Govern va cancel·lar, de forma anticipada, gairebé 10.000 milions de deute amb el Fons Monetari Internacional. Després de quatre anys de

presidència, Néstor Kirchner va triar la seva esposa com a successora. Cristina Kirchner va completar dos mandats consecutius (de 4 anys cadascun). En aquests anys es van aprovar les lleis de matrimoni igualitari i d'identitat de gènere, que van posar Argentina a la capdavant dels drets de les minories sexuals.

Desgast del Kirchnerisme

El 2015, després de dotze anys en el poder, el desgast del kirchnerisme era evident. La crisi del camp de 2009 —provocada per un augment d'impostos que va haver de ser retirat— el va posar en contra del motor econòmic del país sud-americà. Va superar el cop, però la desacceleració econòmica es va tornar a instal·lar des de llavors, així com la inflació -superior al 20%-, i es va revertir la corba descendent de la pobresa.

La gran crítica que se li fa al kirchnerisme consisteix en que l'activació de plans socials amb subsidis generalitzats a la població necessitada, van fer d'Argentina un país on, fer trampes va esdevenir una "pràctica normalitzada", i on el clientelisme polític al partit kirchnerista es va convertir en una servitud; el dia a dia de moltes famílies depenia dels subsidis; en algunes províncies aquesta dependència arribava a, pràcticament, el 70% de la població; que vivia, de forma molt precària, dels plans socials; es diu que els sindicats van passar a jugar el paper de "matons" al servei del govern; el poder judicial també estava venut al servei del govern; la corrupció impregnava la vida dels argentins i fer-se polític era sinònim de fer-se ric. Tot això finançat, en absència d'ingressos públics suficients, amb l'emissió de diners; provocant una hiperinflació del 100%. Arribant a l'absurd que, l'any 2023, el dòlar tingués més de 10 tipus de canvi diferents, en funció de les operacions que es vulguin fer.

A finals del 2023, el 45% de la població argentina vivia sota condicions de pobresa i els impostos eren massa alts. La pressió fiscal en les explotacions agrícoles arribava al 70%. Inclús, el 30% de la gent que treballava es considerava pobre.

A finals del 2023 la decepció dels argentins amb el Govern era enorme. Entre les primàries de 2019 i les de 2023, el peronisme kirchnerista va perdre gairebé la meitat dels vots: va passar de 12,2 milions a 6,4 milions.

A les darreries de l'any 2023 la situació a Argentina estava molt calenta: Amb una inflació que superava el 113% interanual, un 40% de pobres, dèficit fiscal i comercial i les reserves del Banc Central en vermell. Un nou candidat polític s'havia convertit amb el protagonista. El transvasament de vots a les barriades pobres des del kirchnerisme cap al neoliberal Javier Milei van ser sorprenents. Si fa 20 anys la sortida va ser per l'esquerra, en aquells moments el país buscava la porta de la dreta.

En aquells moments, a les dues màximes figures opositores d'Argentina les unia un objectiu comú: acabar amb el kirchnerisme. Les diferències entre l'ultradreta

Javier Milei i la conservadora Patricia Bullrich -hereva del macrisme- varen desaparèixer a l'hora de criticar el moviment polític que havia dominat la vida política d'Argentina durant les últimes dues dècades, però que estava en un moment de debilitat sense precedents. Una vegada finalitzades les eleccions presidencials, en segon volta, el 19 de novembre, d'octubre de 2023 *La Llibertat Avança*, de Javier Milei (55, 6% dels vots), i de l'aliança *Junts pel Canvi*, de Patricia Bullrich (23,8%) es varen posar d'acord per formar govern.

Pero, qui és Javier Milei?

Excel·lent coneixedor i divulgador de la teoria econòmica neo-liberal, amb bones relacions amb el trumpisme, el bolsonarisme i el partit espanyol d'ultradreta Vox. Polític, nou President de la República d'Argentina, famós pel seu no-pentinat, per les seves freqüents intervencions histriòniques en tertúlies televisives, i la rotunditat, i la radicalitat, de les seves propostes econòmiques, antisistema, per resoldre el laberint argentí. Fonamentalista del "lliure mercat"; llibertari, que s'autodefineix com un anarcolliberal.

La ira de Milei ha captivat a molts argentins i canalitzat la frustració d'una societat, farta de la classe política, davant la disfunció econòmica crònica del seu país. La inflació anual era del 116%, superior a la de qualsevol altra part del món, excepte Veneçuela, Zimbabwe i Líban. Els impostos aclaparadors -amb una pressió fiscal que suposava el 32% del PIB, el 2023- varen provocar que moltes empreses operessin fora dels llibres. Els controls de capitals feia gairebé impossible que els argentins comprassin dòlars legalment (la moneda en la qual prefereixen estalviar). Això havia donat lloc a un gegantesc mercat negre de bitllets verds, (el dòlar-blue), el preu dels quals s'utilitzava com a indicador de l'estat de l'economia. A inicis de setembre, un dòlar en el mercat negre costava al voltant de \$700, el doble que feia un any. Fins a les eleccions primàries del mes d'agost, la cotització oficial era la meitat. L'endemà, el temor a un augment de la incertesa política va portar al Banc Central a devaluar el pes un 20% i pujar les taxes d'interès de referència 21 punts percentuals, fins al 118%. Aquesta devaluació, segurament, va provocar, entre altres coses, que el febrer del 2024 la inflació hagués superat el 200%.

Tot això va fer, cada vegada més, atractives les propostes de Milei, qui prometia un pla de mesures radicals, el "pla motoserra", entre les que destacaven la dolarització de l'economia, retallar dràsticament la despesa, aixecar els controls de divises i preus i "eliminar" el Banc Central.

PROPOSTA ECONÒMICA DE MILEI

OBJECTIU: Eliminar el *Model de la Casta*. I qui és la *casta*?: Polítics-lladres, empresaris beneficiaris de negocis amb l'Estat, sindicalistes que traeixen als seus treballadors, professionals operadors venuts al poder (periodistes, analistes polítics, analistes econòmics, etc.)

Crítica de Milei al model de la casta

El *model de la casta* es basa en el principi de “on hi ha una necessitat social es crea un dret”. Però, diu Milei, resulta que les necessitats són infinites i els recursos són limitats. I aquestes necessitats infinites, convertides en drets, s’han de pagar. I com es paga tot això? Amb impostos?

El *model de la casta* defèn la *Justícia social*: Imposos: Treure diners als privilegiats per repartir als desfavorits?. Però això és una aberració! Diu Milei: Robar a uns per donar a d’altres?. Això deriva en conseqüències perverses: canvi dels valors morals, es perd el sentit del sacrifici, de l’esforç, es castiga a l’emprenedor, es penalitza al creador de riquesa, es condemna als desfavorits a ser-ho per sempre (perquè si es posen a treballar, a tenir iniciatives professionals, perdran els ajuts socials)

El model de la justícia social frena la creació de riquesa, frena el creixement econòmic. Penalitza als emprenedors. **És antinatural!**. És pervers!, diu Milei. Segons ell, els creadors de riquesa haurien de ser considerats herois, doncs són benefactors socials.

Proposta de Milei: CANVI DE 180°: “EL MODEL DE LA LLIBERTAT”.

Eslògan: “Model basat en el respecte total, incondicional, a la vida, la llibertat i la propietat”.

Eixos del model de la llibertat:

- la propietat privada
- la no ingerència de l'Estat en la vida de les persones
- la cooperació social
- la lliure competència
- la divisió del treball
- només es pot tenir èxit econòmic si es fabriquen millors productes o més barats.

Implementació de la proposta

Milei parlava de 3 generacions de reformes. Plantejava un programa a 35/50 anys.

Reformes de primera generació

- 📌 Reforma de l'Estat: Reduir la despesa pública (G) i els impostos (T). Reducció de l'Administració pública a la seva mínima expressió; Tancar o privatitzar els empreses públiques.
- 📌 Eliminar, al màxim, les regulacions i la burocràcia.
- 📌 Reduir a 8 els ministeris: Economia, relacions exteriors, Infraestructures, capital humà (Salut, educació i treball), seguretat, Justícia, Interior i Defensa.

- 📖 Dràstica reducció de la despesa pública (G): Acabar amb les despeses de l'obra pública (una de les despeses més grans de l'Estat Argentí i per on desapareixen molts diners): implementació del [sistema de participación público-privada](#); eliminació de transferències discrecionals a les províncies; eliminació de subsidis econòmics.
- 📖 Flexibilització del mercat laboral i introducció del subsidi d'atur.
- 📖 Apertura unilateral al comerç internacional.
- 📖 Reforma monetària: eliminació del Banc Central; dolaritzar l'economia; establir encaixos bancaris del 100% pels dipòsits a la vista.

ESTRUCTURA DE LES PRINCIPALS DESPESES DEL PRESSUPOST DE L'ESTAT A L'Argentina, a l'època kirchnerista

o Seguretat Social 45,1% (Pensions)o Obra pública 19%o Energia 10% (subsidis als empreses energètiques)o Educació i cultura 6,1%o Promoció Social 4,8% (Plans socials i de subsidis a la població necessitada)o Salut 4,6%o Transport 4,5% (subsidis al transport)

Milei creu que en aquest context (una vegada fetes les reformes de primera generació) és generarà una situació d'alt creixement econòmic, i el mercat laboral legal passarà de 6 a 14 milions de persones (es calcula que hi ha 8 milions de persones que treballen en l'economia submergida).

Reformes de segona generació

- 📖 Reforma del sistema "previsional" (de pensions) sense vulnerar drets
- 📖 Reducció del nombre de treballadors de l'administració pública (incentivant la retirada voluntària)
- 📖 Acabar el model "d'esclavitud/dependència". Eliminació de forma progressiva dels plans socials, a mesura que els seus antics beneficiaris es vagin incorporant al mercat de treball.

Reformes de tercera generació

- 📖 Reforma al sistema de salut, amb l'accés a la salut privada i competitiva de lliure empresa.; Reforma del sistema educatiu, amb la posada en marxa d'uns Vouchers, per tal que els estudiants puguin escollir la Universitat on anar.
- 📖 Aplicació d'un sistema de seguretat no invasiu per a la població.
- 📖 Eliminar la [coparticipació en la recaptació d'impostos](#).

Notícia del diari EL PAÍS (Ja amb Javier Milei com a President argentí)

Las primeras 10 medidas económicas del Gobierno de Javier Milei para Argentina (EL PAÍS 14-12-2023)

Luis Caputo, ministro de Economía, devalúa la moneda un 50% y anuncia drásticos recortes en el gasto público

Devaluación de la moneda

El peso argentino perdió este martes el 50% de su valor frente al dólar. La cotización oficial, que fija el Banco Central y sirve principalmente para el comercio exterior, pasó de 400 a 800 pesos. La medida no supone liberar el mercado de cambios. El dólar oficial convivirá con una decena de cotizaciones paralelas, algunas legales, como la que utilizan las empresas que dolarizan sus activos en pesos a través de la Bolsa, y otras ilegales, como el llamado dólar blue, al que acuden los ahorristas privados.

“De esta manera, beneficiamos a los exportadores con un mejor precio y equiparamos la carga fiscal para todos los sectores, dejando de discriminar al sector agropecuario”, ha dicho el ministro.

Suspensión de la obra pública

El Estado Nacional no licitará nuevas obras públicas; además, se cancelarán las licitaciones aprobadas cuyo desarrollo aún no haya comenzado. “La realidad es que no hay plata para pagar más obra pública que, como todos los argentinos sabemos, muchas veces termina en los bolsillos de los políticos o de los empresarios de turno. La obra pública ha sido siempre uno de los focos de corrupción del Estado y con nosotros eso se termina. Las obras de infraestructura en Argentina serán realizadas por el sector privado, ya que el Estado no tiene plata ni financiamiento para llevarlas a cabo”, ha dicho el ministro de Economía.

Reducción a los subsidios de energía y transporte

Caputo anticipó un drástico recorte de los subsidios a la energía y el transporte. De acuerdo con el ministro, el Estado sostiene artificialmente los precios bajos en las tarifas de estos servicios a través de subsidios. “La política siempre lo ha hecho porque de esa forma engañan a la gente haciéndoles creer que les ponen plata en el bolsillo. Pero como todos los argentinos ya se habrán dado cuenta, estos subsidios no son gratis, sino que se pagan con inflación. Lo que te regalan en el precio del boleto te lo cobran con los aumentos en el supermercado. Y con la inflación son los pobres los que terminan financiando a los ricos”.

Reducción de la plantilla del Estado

Milei prometió en campaña que despediría a miles de empleados a los que considera “ñoquis”, como se le dice en Argentina a aquellos que cobran un salario, pero no trabajan. Por ahora, el recorte afectará solo a los que tengan menos de un año de contrato. Según el ministro Caputo, esta es una práctica habitual en política que consiste en incorporar a familiares y amigos antes de la finalización de un término de mandato.

Suspensión de la publicidad oficial

El Gobierno no publicitará durante un año en la prensa. “Durante 2023, entre la presidencia y los ministerios se gastaron 34.000 millones de pesos en pauta. No hay plata para gastos que no sean estrictamente necesarios, y mucho menos, para sostener con plata de los contribuyentes medios que se crean solo para alabar las virtudes de los gobiernos de turno”, ha dicho.

Reducción en el número de ministerios y secretarías

En la nueva estructura del Estado argentino, los ministerios pasaron de 18 a 9, y las secretarías de 106 a 54. “Esto va a redundar en una reducción de más del 50% de los cargos jerárquicos de la política, y del 34% de los cargos políticos totales del Estado Nacional”, ha señalado Caputo.

Transferencias a las provincias en Argentina

Caputo, además, anunció la reducción “al mínimo” de las transferencias que el Estado Nacional hace a las provincias, que en muchos casos dependen de los fondos del Gobierno central para pagar salarios. Según el ministro, los recursos se han usado como moneda de cambio para intercambiar favores políticos.

Eliminación de los derechos de exportación

El ministro expresó que, una vez finalizada la emergencia, se avanzará en la eliminación del pago de todos los derechos de exportación, pues, según el funcionario, constituyen un gravamen perverso que entorpece el desarrollo de Argentina. Aunque habrá nuevas retenciones a las exportaciones.

Reemplazo del sistema SIRA

Caputo anunció el fin del sistema SIRA, por el cual el Estado decidía qué importadores tenían acceso, o no, a dólares para cancelar sus pagos en el exterior. Según el ministro, se reemplazará por un sistema estadístico y de información que no requerirá de la aprobación previa de licencias. “Se termina así la discrecionalidad y se garantiza la transparencia del proceso de aprobación de las importaciones. El que quiera importar, ahora podrá hacerlo, y punto”, ha dicho. “Este es el camino correcto. Si seguimos por el otro camino, inevitablemente, vamos a ir a un escenario de mucha mayor pobreza, mucha mayor inflación y mucho mayor sufrimiento”. Las importaciones tendrán un gravamen del 17,5%.

Fortalecimiento de la ayuda social

Caputo ha advertido de que las nuevas medidas supondrán meses muy duros, sobre todo para los más pobres. Para paliar en parte el impacto negativo, habrá una subida en los montos que el Estado reparte a través de programas como la Asignación Universal por Hijo (AUH), la Tarjeta Alimentar, de la que dependen millones de familias.

En su campaña electoral Milei aseguró que el grueso del recorte iba a pagarlo la “casta política”; pero las medidas aprobadas estos días muestran que, por ahora, esto no es así. Se va a disparar la inflación y, muy posiblemente, va a ver una dura respuesta de trabajadores y movimientos sindicales.

Balanç de la gestió econòmica del govern Milei, a gener 2025

El 10 de desembre del 2023, Javier Milei va prendre les regnes de la nació argentina i va rebre un llegat que, per a qualsevol altre, segurament li hauria explotat a les mans. En només un any, ha desactivat moltes de les espoletes que tenia aquesta bomba; si bé encara en queden algunes pendents de desactivar i que podrien acabar explotant.

Quan Milei va assumir la presidència d'Argentina, la situació era insostenible. No es podia continuar imprimint pesos per pagar les despeses, ningú no prestava diners a l'Argentina i l'única solució per abordar aquest problema tenia conseqüències conegudes: aturada de l'activitat i caiguda del PIB, canviant un creixement fictici, però creixement al cap i a la fi, per una disminució.

1. Èxits aconseguits per el Govern de Javier Milei

- **EQUILIBRI PRESSUPOSTARI (EQUILIBRI FISCAL):** Reducció de la despesa pública en un 35% durant el primer semestre de l'any -equivalent a 5,6 punts del Producte Interior Brut (PIB)-, una fita sense precedents en la història moderna de l'Argentina. Aquest equilibri pressupostari ha estat clau per reduir la inflació, segons els experts, ja que es va tallar amb l'emissió monetària (la impressió de bitllets per cobrir la major despesa), fet que alimentava l'alça dels preus.
- **REDUCCIÓ DE LA INFLACIÓ:** La inflació, que s'havia disparat per sobre del 25% mensual el mes que va assumir, ha baixat al 2,7% mensual. La taxa interanual, que havia arribat a fregar el 250%, s'ha reduït a menys de la meitat a finals del 2024, segons l'INDEC (Institut Nacional d'Estadística i Censos).
- **ESTABILITAT DE LA MONEDA** (frenada en la creació de diners).
- **RETORN DE LA IL·LUSIÓ A MOLTA POBLACIÓ ARGENTINA:** Malgrat les fortes retallades i l'empobriment de molta gent, Milei compta amb una imatge positiva (popularitat) del 58,7% dels ciutadans, que culpen als anteriors governs de la situació actual d'entre el 53% i el 56% de població, segons les darreres enquestes d'Opina Argentina i Poliarquia, respectivament.
- **REDUCCIÓ DE LA VIOLÈNCIA I LA INSEGURETAT** (narcotràfic i piquets sindicals).
- **RECUPERACIÓ DE LA CREDIBILITAT FINANCERA D'ARGENTINA:** L'anomenat "risc país", un índex que quantifica com de arriscada és considerada la deute pública per als inversors estrangers, es troba en el seu punt més baix en cinc anys. La caiguda del risc país de 2.600 punts bàsics a uns 750 p.b. (3,5 vegades menys) representa un avenç important que obre noves portes al mercat internacional de crèdit.

- **PREVISIÓ DE CREIXEMENT FUTUR:** Tant el Fons Monetari Internacional (FMI) com el Banc Mundial preveuen que el 2025 l'Argentina serà el país de la regió que més creixerà, amb un impressionant 5%.

2. COSTOS

No obstant això, el **cost social** que han pagat els argentins per aquest ajust sense precedents ha estat enorme:

- Part del motiu pel qual el creixement de l'any vinent serà superior al de la resta de les economies llatinoamericanes és que **l'Argentina parteix des de l'últim lloc**. La recessió causada per les mesures de Milei ha fet que aquest any el país sigui el que més ha caigut econòmicament: un 3,4%, segons tant l'FMI com el Banc Mundial.
 - **Les retallades** en la despesa pública **han tingut efectes molt negatius a nivell social**: pràcticament s'ha reduït a zero l'obra pública (4000 projectes suspesos i 100.000 llocs de treball perduts), s'han eliminat subvencions (transport, serveis públics, etc.), transferències i coparticipació a les províncies. A més, s'ha produït una pèrdua salarial en el sector públic (més de 3,5 milions de persones) i entre els jubilats (més de 7,3 milions). També s'han desplomat els pressupostos per a l'educació pública (primària, secundària i universitària), la inversió en ciència, tècnica i recerca i desenvolupament (CONICET, INTI, INTA, entre d'altres) i la sanitat pública (3,8% del total del pressupost 2024, quan normalment se situa entorn de 2,5 vegades més). Això ha afectat el consum de les famílies (que ha caigut un 7,9% en termes reals respecte al primer semestre del 2023) i, per tant, també les vendes als supermercats, centres comercials i supermercats majoristes, amb caigudes del 11,6%, 9,9% i 14,4%, respectivament, fins al setembre del 2024, segons l'INDEC.
 - **Empitjorat la pobresa**. Segons l'INDEC, més de la meitat de la població -gairebé el 53%- no pot cobrir les seves necessitats bàsiques. Més de 3 milions de persones es troben en una situació de total indigència, sense accés a un habitatge adequat o suficient menjar. (tot i que el govern atribueix aquest deteriorament a les polítiques anteriors del kirchnerisme).
 - Una altra espoleta a desactivar és la **caiguda de la inversió real** o formació bruta de capital, que ha caigut un 25,8% respecte al primer semestre del 2023 i que acumula una caiguda del 13,5% i del 9,1% en els dos primers trimestres del 2024.
-
- **Els indicadors de benestar social han empitjorat** i la qualitat de vida, l'educació i la seguretat social estan en seriós risc. Les capes més necessitades enfronten dificultats cada cop més grans.

Datos macroeconómicos de Argentina

La deuda en dólares (miles de millones de \$ USA)

	dic-23	oct-24
IPC	25,5	2,7
Deuda	264,481	255,433
	T1 2024	T2 2024
PIB Real	-2,2	-1,7
Consumo Privado	-3,1	-4,1
Consumo Público	-0,9	-1,1
Inversion Real	-13,5	-9,1
Exportaciones	14,4	3,9
Importaciones	-8,8	-5,5
Horas trabajadas	-3,8	-0,06

Tabla: José Ramón Riera • Fuente: INDEC y Oficina del Presupuesto del Congreso • [Descargar los datos](#) • Creado con [Datawrapper](#)

Respon a les següents preguntes (sigues breu i concret)

Exercici 1.1 Una de les primeres 10 mesures que va prendre el govern del president Javier Milei va ser devaluar un 50% el valor del peso respecte al dòlar. Per què creus que va prendre aquesta mesura? A qui beneficià? Quines conseqüències creus que va portar?

La devaluació del peso en un 50% respecte al dòlar va ser una mesura presa per equilibrar el tipus de canvi oficial amb el mercat negre (dòlar blue), fent que el tipus de canvi oficial reflectís d'una forma molt més fidel la realitat de l'economia Argentina. Aquesta mesura va beneficiar als exportadors, que ara obtenien més pesos pels seus productes en dòlars, i va intentar reduir la distorsió en el mercat de divises. Encara que aquesta mesura buscava estabilitzar l'economia, va causar un augment immediat de la inflació, ja que els preus dels productes importats (els que depenen del valor del dòlar respecte al peso) es van encarir en gran mesura.

Exercici 1.2 Com classificaries, després d'haver llegit el text de la PEC1, el tipus d'inflació que ha patit Argentina al llarg del 2024? Justifica la teva resposta.

Del text podem extreure la conclusió que la inflació patida per Argentina durant el 2024 no ha estat causada per un augment desproporcionat de la demanda, de fet aquesta ha caigut per l'augment dels preus derivats de la disminució del valor del peso. Per tant, podem classificar la inflació Argentina com inflació de costos o d'oferta. En aquesta inflació els preus augmenten perquè ha augmentat el cost de la seva producció, equival a una caiguda de l'oferta.

Aquest tipus d'inflació pot causar el que es coneix com a estanflació, un fenomen on es produeix un augment dels preus juntament amb un augment de l'aturament.

Exercici 1.3 Si els ciutadans d'Argentina, farts dels canvis en el seu sistema monetari tornessin al bescanvi, creus que millorarien la seva situació? Raona la resposta:

Si els ciutadans d'Argentina tornessin al bescanvi, la situació no milloraria necessàriament. El bescanvi és ineficaç en economies complexes i modernes, ja que dificulta les transaccions i no resol els problemes estructurals com la inflació o la manca de confiança en la moneda. A més, el bescanvi no permetria l'accés a béns i serveis importats, que són essencials per a l'economia.

Exercici 1.4 *Si el president d'Argentina, Javier Milei, per tal d'evitar el col·lapse de la seva economia instaurés una renda bàsica universal (RBU) pels seus ciutadans, finançada a través de l'emissió de nous pesos per part del Banc Central d'Argentina, de 100.000 pesos/mes (1peso = 0,0001 dòlar) quines creus que podrien ser les conseqüències sobre l'economia d'Argentina? Raona la resposta.*

Si Milei instaurés una renda bàsica universal (RBU) finançada mitjançant l'emissió de nous pesos per part del Banc Central d'Argentina es produiría un augment de la inflació. L'emissió de moneda sense un suport productiu real augmentaria la quantitat de diners en circulació, fent que els preus pugessin encara més. Això agreujaria la crisi econòmica i empitjoraria el poder adquisitiu dels ciutadans.

Exercici 1.5 *Si el ministre de Economia d'Argentina, Luis Caputo, et demanés consell per instaurar una "renda bàsica universal" pels seus ciutadans de forma poc conflictiva i efectiva que li proposaries?.*

Si el ministre Caputo demanés consell per instaurar una renda bàsica universal, li proposaria implementar-la de forma gradual i finançada mitjançant una reforma fiscal que redistribueixi la riquesa sense necessitat d'emissió de moneda. Aquesta redistribució de la riquesa es pot dur a terme amb un augment als impostos a les grans fortunes, per exemple. A més, es podrien eliminar altres subsidis ineficaços per finançar la RBU, assegurant que sigui sostenible i no generi més inflació. En qualsevol cas, finançar aquest tipus de rendes amb emissió de nova moneda sense recolzament amb béns reals seria clarament una opció a evitar.

Exercici 1.6 *Si diuen que el problema d'Argentina és que està patint una estagflació. Què significa això? Quina diferència hi ha amb una recessió, d'acord amb l'ortodòxia econòmica.*

L'estagflació és una situació econòmica en què es combina l'estancament econòmic (baix creixement o recessió) amb una alta inflació. A diferència d'una recessió, que implica una caiguda de l'activitat econòmica i una disminució dels preus, l'estagflació és més problemàtica perquè els preus continuen pujant malgrat la manca de creixement, dificultant la recuperació econòmica. Normalment, l'estagflació és causada per una inflació de cost mentre que les recessions no tenen un precedent clar (encara que existeixen indicadors que ens poden ajudar a predir-les). Alguns dels precedents d'una recessió econòmica poden ser la sobreoferta, la incertesa dins del mercat o l'especulació.

Exercici 1.7 Si el ministre de Economia d'Argentina, Luis Caputo, et demanés consell sobre la proposta del candidat Javier Milei de "dolaritzar" l'economia Argentina (és a dir, eliminar el peso i utilitzar el dòlar com a moneda de curs legal a l'interior del seu territori), quin anàlisi li faries sobre les avantatges i desavantatges de fer-ho?.

La dolarització de l'economia argentina tindria avantatges com l'estabilitat monetària i la reducció de la inflació, ja que eliminaria la possibilitat d'emissió descontrolada de moneda. No obstant això, també tindria desavantatges, com la pèrdua de sobirania monetària, la dependència de la política monetària dels Estats Units i la dificultat per ajustar el tipus de canvi en cas de crisis econòmiques. Un altre inconvenient de la dolarització és el procés de dolarització en si, la transició monetària no és immediata i durant el procés poden aparèixer problemes que ralentitzin la conversió total de l'economia Argentina cap al dòlar.

Exercici 1.8 Raona sobre les avantatges i les desavantatges per l'economia Argentina de la possible acceptació del bitcoin com a moneda de curs legal. Raona la resposta

L'acceptació del bitcoin com a moneda de curs legal a Argentina tindria avantatges com la descentralització i la possibilitat d'evitar la inflació causada per l'emissió de moneda (pel tipus de moneda que és, BitCoin té establert un màxim de monedes que poden existir en circulació. Per tant, no es produeix inflació per emissió de noves monedes en aquest cas). No obstant això, també tindria desavantatges, com l'alta volatilitat del bitcoin, la falta de regulació i la dificultat per a la població general d'utilitzar una moneda digital complexa. Aquestes dificultats poden provocar que la població no tingui plena confiança en la moneda, provocant un ús de monedes alternatives, algunes de curs legal i d'altres no regulades.

Exercici 1.9 S'estima que Argentina està patint una inflació del 200% anual. Quines son les conseqüències (d'una hiperinflació) -segons l'ortodòxia acadèmica- que això pot tenir sobre la població (cita 4)?

Les conseqüències d'una hiperinflació del 200% anual sobre la població inclouen:

1. Pèrdua del poder adquisitiu dels ciutadans.
2. Augment de la pobresa i la desigualtat.
3. Desconfiança en la moneda nacional i adopció de monedes estrangeres.
4. Dificultat per planificar l'economia familiar i empresarial.
5. Escassetat de productes derivada d'un augment desmesurat de la demanda
6. Auge del mercat negre (Si existeix racionament per part del govern degut a l'escassetat de productes, els ciutadans buscaran altres vies per obtenir béns)

Exercici 1.10 Es calcula que a Argentina la taxa d'atur per l'any 2023 va ser d'un 7,6%, tenint una "taxa activitat" d'un 48,3%. Si la seva "taxa d'activitat" augmentés fins el 60% què creus que passaria, molt probablement, a curt termini, amb la seva taxa d'atur? Augmentaria? Disminuiria? Raona la resposta.

Si la taxa d'activitat augmentés fins al 60%, és probable que la taxa d'atur augmentés a curt termini, ja que més persones entrarien al mercat laboral buscant feina. Aquest augment a curt termini de l'atur és un reflex de la definició de població activa, la població activa és aquella que està en condicions de treballar i vol treballar. Per tant, un augment de la taxa d'activitat implica que més gent vol treballar, no necessàriament que més gent té feina. No obstant això, a llarg termini, si l'economia creix i es creen nous llocs de treball, la taxa d'atur podria disminuir.

Exercici 1.11 Explica breument, i acadèmicament, com pot ser que en una economia hi hagin molts més diners que els que s'han emès físicament. Els bancs ens estafen?

En una economia, hi pot haver molts més diners que els emesos físicament gràcies al sistema de reserves fraccionàries. Els bancs poden crear diners electrònics mitjançant préstecs, ja que només han de mantenir una fracció dels dipòsits com a reserves. Això no significa que els bancs ens estafin, sinó que és part del sistema monetari modern. Aquest sistema es sustenta en el fet que no tothom anirà a retirar els seus diners al mateix temps, si això passa no hi haurà reserves per a satisfer les demandes de tots els clients, provocant que el banc caigui en fallida.

Exercici 1.12 Què en penses sobre l'opinió de que una de les causes de que l'atur a Espanya sigui tant gran és la arribada de tants immigrants amb pasteres? (raona la resposta)

L'opinió que l'atur a Espanya és alt per l'arribada d'immigrants amb pasteres és simplista. L'atur depèn de factors com la creació de llocs de treball, l'educació i la formació, i la demanda de treballadors. Els immigrants també contribueixen a l'economia com a consumidors i treballadors, de manera que no són la causa principal de l'atur. A més, els immigrants que no estan registrats al cens nacional no poden afectar al còmput d'aturats del país (en el cas dels immigrants que arriben en pateres és el cas majoritari).

Exercici 1.13 Sembla que en els darrers anys hi hagut una **explosió de la desigualtat** a Argentina. Ha empitjorat, el que anomenem, la distribució

equitativa de la renda. Explica dues maneres de mesurar si això ha estat així, o no.

Dues maneres de mesurar si la desigualtat a Argentina ha empitjorat són:

1. **Coeficient de Gini:** Un augment d'aquest índex indicaria una major desigualtat en la distribució de la renda.
2. **Comparació de la renda del 10% més ric amb el 10% més pobre:** Si la diferència augmenta, es pot concloure que la desigualtat ha empitjorat.

Exercici 1.14 *L'explicació que dona l'economia al fet que la funció d'oferta a curt termini tingui pendent positiva és que a, curt termini, els costos marginals son creixents. A què es degut que, a curt termini, els costos marginals siguin creixents.*

A curt termini, els costos marginals són creixents perquè els factors de producció (com mà d'obra i matèries primeres) són limitats i no es poden ajustar ràpidament (tot això és a curt termini, a llarg termini l'especialització en la producció d'un producte molt demandat provoca una reducció dels costos). A mesura que s'augmenta la producció, els costos per unitat addicional (cost marginal) augmenten, donant a la funció d'oferta un pendent positiva.

Exercici 1.15 *Defineix "cost d'oportunitat" breument, i explica el per què aquest és creixent.*

El cost d'oportunitat és el valor de la millor alternativa a la qual es renuncia quan es pren una decisió. És creixent perquè, a mesura que es destinen més recursos a una activitat, les alternatives renunciades són cada vegada més valuoses.

Exercici 1.16 *Un dels compromisos de Javier Milei en el seu programa econòmic és, una vegada dolaritzada l'economia Argentina i eliminat el seu Banc Central, augmentar l'encaix bancari/coeficient de caixa al 100%. En quant afectarà això a la capacitat dels bancs en crear diners?*

Augmentar l'encaix bancari al 100% eliminaria la capacitat dels bancs de crear diners mitjançant préstecs, ja que haurien de mantenir tots els dipòsits com a reserves. Això reduiria la liquiditat de l'economia i limitaria el crèdit disponible per a inversions i consum. D'aquesta forma els bancs deixarien de ser part del motor econòmic (oferint préstecs per a noves empreses, per exemple) i passarien a ser únicament un lloc segur on guardar els estalvis. Amb aquest sistema no es produeix mai la situació on algú no pot retirar els seus diners per falta de liquidesa del banc, ja que tots els dipòsits s'han de mantenir com a reserves.

Exercici 1.17 *Paul Krugman redueix els objectius de política econòmica a 3. Quins son aquests?*

Paul Krugman redueix els objectius de política econòmica a tres:

1. **Estabilitat de preus:** *Controlar la inflació.*
2. **Plena ocupació:** *Reduir l'atur.*
3. **Creixement econòmic:** *Augmentar el PIB.*

Exercici 1.18 *En la ciència econòmica, predir, a més d'agosarat, és molt arriscat. Però si haguessis de "mullar-te" respecte al futur incert que ens espera, quines eines econòmiques utilitzaries. Posa un exemple*

Per predir el futur econòmic, utilitzaria eines com l'anàlisi de dades històriques, models econòmics i indicadors econòmics com el PIB, la inflació i l'atur. Per exemple, podria utilitzar un model de regressió per predir com canviarà l'atur en funció de la inversió i el creixement econòmic. Aquestes eines, combinades amb el Machine Learning ens poden ajudar a predir el comportament dels mercats financers fins a un cert punt. No cal oblidar que l'economia és una ciència social no exacta, per tant sempre existeix un factor d'incertesa (derivat de la naturalesa humana) que mai podrem controlar del tot.